

Utvalg: Fellesnemnd Orkland
Møtested: Snillfjord Rådhus
Dato: 21.09.2017
Tid: 09:00

Det blir guidet busstur i Snillfjord etter møtet.

Gyldig forfall meldes snarest til Servicekontoret tlf. 72 48 30 00 eller på e-post til postmottak@orkdal.kommune.no

Orkanger, 15.09.2017

Are Hilstad
Leder Fellesnemnd Orkland

Ingeborg Wolden
Sekretær

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

SAKSLISTE

Saksnr	Innhold	Lukket behandling	Arkivsak
OR 3/17	Presentasjon av prosjektstatus ved prosjektleder Ingvill Kvernmo		
RS 4/17	Tildelingsbrev fra KMD - Utbetaling av tilskudd til engangskostnader ved kommunesammenslåing		2017/6739
RS 5/17	Orkland - unntak fra kravet om felles kommunestyremøte		2014/5585
DR 2/17	Politisk organisering i Orkland ved leder i Fellesnemnda Are Hilstad		2014/5585
PS 9/17	Vertskommuneavtale brann og redning mellom Orkdal kommune og Skaun kommune.		2017/8625
PS 10/17	Valg av revisor for fellesnemnda i Orkland kommune		2014/5585

OR 3/17 Presentasjon av prosjektstatus ved prosjektleder Ingvill Kvernmo

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	17/3096-78	29. august 2017

Utbetaling av tilskudd til engangskostnader ved kommunesammenslåing

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til Stortingets behandling 8. juni av Prop. 96 S (2016-2017) *Endringer i kommunestrukturen* og brev fra departementet 30. juni 2017 om videre prosess i kommunereformen.

I tråd med inndelingsloven § 15 utbetales tilskudd til dekning av engangskostnader etter en standardisert modell. Departementet utbetaler med dette 35,3 millioner kroner i tilskudd til Orkdal, Agdenes, Meldal og Snillfjord kommuner for dekning av engangskostnader i kommunereformen. Midlene utbetales etter avtale til Orkdal kommune.

Støtten gis for å dekke kommunenes kostnader ved den forestående sammenslåingen, men det er ikke spesifisert ytterligere krav til bruk av midlene. Departementet forutsetter at kommunene benytter midlene der de finner det best, i tråd med Stortingets intensjoner. Støtten er et øremerket tilskudd, og jf. Reglement for økonomistyring i staten punkt 6 skal det rapporteres til departementet om hvordan midlene benyttes. Departementet ber derfor om en kortfattet rapport, med oppstilling om hvordan midlene er disponert, innen 31. desember 2020.

I henhold til bevilgningsreglementet § 10 og lov om Riksrevisjonen § 12 3. ledd tas det forbehold om adgang for departementet (eller den departementet gir myndighet til) og Riksrevisjonen til å kontrollere hvordan midlene er benyttet.

Med hilsen

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8112 Dep	Akersg. 59	22 24 90 90		Stein Ove
0032 Oslo		Org no.		Pettersen
postmottak@kmd.dep.no	www.kmd.dep.no	972 417 858		22 24 60 26

Mari Jacobsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Stein Ove Pettersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Agdenes kommune	Rådhuset	7316	LENSVIK
Meldal kommune	Kvamsveien 2	7336	MELDAL
Orkdal kommune	Postboks 83	7301	ORKANGER
Snillfjord kommune	Krokstadøra	7257	SNILLFJORD

Fra: Pettersen Stein Ove[Stein-Ove.Pettersen@kmd.dep.no]

Dato: 29.08.2017 15:15:43

Til:

Tittel: 17/3096-78 Utbetaling av tilskudd til engangskostnader ved kommunesammenslåing

---

Se vedlagte saksdokumenter.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Alf-Petter Tenfjord
Kommunal- og samordningsstaben

Innvalgstelefon
73199109

Vår dato
24.08.2017
Deres dato
29.06.2017

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/4004-320
Deres ref.

Orkdal kommune
Postboks 83
7301 ORKANGER

Orkland - unntak fra kravet om felles kommunestyremøte

Det vises til søknad med vedlegg fra fellesnemnda for sammenlåingen av Orkdal, Snillfjord, Agdenes og Meldal kommuner (heretter Orkland) datert 27.06.2017, om unntak fra inndelingslova §25 om felles kommunestyremøte.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har konkludert med følgende: forutsetningene for unntak er innfridd og Orkland gis fritak fra kravet om felles kommunestyremøte. Forutsetningen for dette er at det så raskt som mulig og senest innen 1. november, må a) ettersendes vedtak fra alle kommunestyrene om valg av revisor for fellesnemnda og b) kommunene må vurdere om det er behov for å søke unntak fra lover og regler for å kunne gjennomføre sammenslåingen.

Bakgrunn

Stortinget vedtok 8. juni 2017 enstemmig at «Orkdal kommune, Agdenes kommune, Meldal kommune og del av Snillfjord kommune slås sammen fra 1. januar 2020.» Inndelingsloven §25 sier at Fylkesmannen skal kalle inn til felles kommunestyremøte der sentrale spørsmål for kommunesammenslåingen skal drøftes. Dette er spørsmål som er sentrale for å kunne komme i gang med arbeidet i fellesnemnda, og for at Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i løpet av høsten 2017 skal kunne fastsette en forskrift med nærmere regler om sammenslåingen.

Fylkesmannen har i brev av 17.03.2017 fra KMD fått delegert kompetanse til å gi unntak fra kravet om felles kommunestyremøte. Forutsetningene for å kunne gi unntak er:

1. Alle kommunene det gjelder må ønske unntak fra kravet om felles kommunestyremøte.
2. Alle punkta i inndelingslova §25 må være drøftet.
3. Etter drøftingen, må det være fattet likelydende vedtak om alle punktene i inndelingslovens § 25 i de enkelte kommunestyre.

Fylkesmannens vurdering

Orkland har oversendt dokumentasjon om vedtak fra det enkelte kommunestyre knyttet til de spørsmål som inndelingen § 25 forutsetter skal behandles på felles kommunestyremøte. Fylkesmannen har gjennomgått dette, samt i tillegg sett gjennom og vurdert dokumentasjon fra tidligere prosesser, behandlinger og vedtak i de enkelte kommunestyrene (Orkdal, Agdenes, Meldal og Snillfjord) og i interim fellesnemnd.

Fylkesmannens vurdering er følgende:

- Kommunene har gjennom fellesnemnda (etter den ble formalisert som følge av nasjonalt vedtak 8. juni) vurdert og behandla, at de ønsker unntak fra felles kommunestyremøte.
- Alle punktene i inndelingslova § 25 er drøfta.
- Det er fattet likelydende vedtak om alle punktene i § 25: Kommuner som gjennomføres felles kommunestyremøte i henhold til inndelingsloven, vil bekrefte det de har drøftet gjennom å behandle/fatte vedtak i oppfølgende (separate) kommunestyremøter. Det er ikke gjort slik i Orkland, men Fylkesmannen mener at alle nødvendige vedtak er fattet og innholdet oppfattes likt:
  - Når det gjelder navn, antall medlemmer i fellesnemnda og antall medlemmer i kommunestyre, vedtok hvert enkelt kommunestyre i oktober 2016 den reviderte intensjonsavtale der navn/antall i fellesnemnd/antall i kommunestyre klart gikk fram. Fylkesmannen anser dette som tilfredsstillende. For det første fordi det er tydelig hva det enkelte kommunestyre mente i vedtak høsten 2016. For det andre fordi arbeidet i både interim fellesnemnda og (etter 8. juni) i fellesnemnda, klart viser at kommunene har samme standpunkt.
  - Kriterier for fellesnemnda og mandat for fellesnemnda ble behandlet i interimsnemnda i januar 2017, og deretter vedtatt i hvert enkelt kommunestyre i februar/mars. Fylkesmannen vurderer også her at det er likelydende hva kommunene har vedtatt, og fellesnemnda har etter konstituering lagt disse vedtakene til grunn.
  - Oppretting av arbeidsutvalg og partssammensatt er hjemlet i kommunestyrenes vedtak av intensjonsavtalen, fra høsten 2016. Fylkesmannens vurdering av dette er tilsvarende som på forrige punkt.
  - Vedtak om revisor for fellesnemnda skal fremmes som egen sak for kommunestyrene høsten 2017.

Det er Fylkesmannens vurdering utfra dette, at forutsetningene for å gi unntak fra kravet om felles kommunestyremøte er til stede. Samtidig er det en forutsetning at: a) vedtak om revisor for fellesnemnda må ettersendes, b) kommunene må vurdere om det er behov for å søke om unntak fra lover og regler for å kunne gjennomføre sammenslåingen (for eksempel eiendomsskatt).

Konklusjon

Kommunene Agdenes, Meldal, Orkdal og Snillfjord gis unntak fra kravet om felles kommunestyremøte.

Fylkesmannen vil ha dialog med Orkland knyttet til den dokumentasjon om kommunale vedtak som skal sendes Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), som grunnlag for departementets arbeid med en forskrift som skal gi nærmere regler om sammenslåingen.

Når det gjelder navn, så anbefaler Fylkesmannen å følge oppfordringen i brev fra KMD til Orkland den 30.06.2017 om å rådføre seg med Språkrådet.

Både KMD og Fylkesmannen vil gi støtte, råd og informasjon om sammenslåingsprosessen dersom Orkland ønsker dette. Det vil bli flere prosjekter/program og satsinger som følger opp nye kommuner, for eksempel prosjekt «Fornyelse og utvikling av lokaldemokratiet» som KMD har startet.

Vi håper Orkland vil delta aktivt på de arenaer for erfaringsutveksling og kompetanseoppbygging som tilbys av KS og Fylkesmannen i nye Trøndelag. Snillfjord skal deles i tre og vil få krevende prosesser som forutsetter god dialog mellom Orkland, Hitra/Snillfjord og Hemne/Halsa/Snillfjord.

Vi ønsker lykke til i arbeidet med å skape en ny kommune!

Med hilsen

Brit Skjelbred
fylkesmann

Alf-Petter Tenfjord
direktør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:
Meldal kommune
Snillfjord kommune
Agdenes kommune
Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fra: Tenfjord, Alf-Petter[fmstapt@fylkesmannen.no]

Dato: 25.08.2017 17:52:44

Til: Postmottak Orkdal Kommune

Kopi: postmottak@kmd.dep.no; Snillfjord kommune; Meldal kommune; Agdenes Kommune; Skjelbred, Brit; Ollestad, Kjetil; Rabben, Frode

Tittel: Orkland - unntak fra kravet om felles kommunestyremøte

---

Vedlagt brev fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag: Orkland - unntak fra kravet om felles kommunestyremøte

Hvorfor politiske utvalg og komiteer under kommunestyret?

I henhold til kommuneloven *kan* kommuner opprette politiske utvalg og komiteer med bestemte oppgaver og ansvar, som enten forbereder saker for kommunestyret og, om de er delegert myndighet, ferdigbehandler tildelte saker. Politiske utvalg og komiteer under kommunestyret er med andre ord ikke obligatoriske politiske organer.

Data fra Kommunal- og moderniseringsdepartementets organisasjonsdatabase for kommuner og fylkeskommuner fra 2012¹ viser at det er om lag 15 prosent av kommunene som oppgir at de *ikke* har politiske utvalg eller komiteer (Blåka mfl. 2012, s. 47). En stor majoritet av kommunene finner det med andre ord hensiktsmessig med en viss arbeidsdeling og spesialisering mellom ulike politiske organer. Politisk saksmengde varierer naturligvis med kommunestørrelse. Mens en liten kommune kan samle all politisk aktivitet i kommunestyret², vil større kommuner vanligvis ha behov for en viss politisk spesialisering og rolledeling i kommunepolitikken, ut fra en rene kapasitetsmessige hensyn.

Andre hensyn som taler for etablering av politiske utvalg og komiteer under kommunestyret er at det legger til rette for en bredere og dypere deltakelse i politiske beslutningsprosesser. Politikere innvalgt til kommunestyret får mulighet til å markere sine politiske standpunkter på flere politiske arenaer, og de får mulighet til å tilegne seg særlig politisk erfaring og kunnskap på visse saksfelt. For innbyggerne vil utvalg og komiteer representere flere potensielle kontaktpunkter til kommuneorganisasjonen og til den enkelte kommunepolitiker. Innbyggere som ikke har plass i kommunestyret kan også, avhengig av hvilken modell som velges, rekrutteres inn som medlemmer. Arbeidsdeling og spesialisering kan slik bidra til å synliggjøre ulike interesser og standpunkt i kommunepolitikken, bidra til å styrke politikernes ombudsrolle og i noen tilfelle også fungere som rekrutteringsarenaer inn i kommunepolitikken.

Samtidig kan etablering av politiske utvalg og komiteer også representere styrings- og demokratiutfordringer. Et stort antall politiske organer med ulike ansvarsområder kan gi en mer fragmentert kommuneorganisasjon, ansvarsuklarhet, og redusert styrings- eller beslutningseffektivitet. Den demokratiske gevinsten er i så fall mer usikker. Historien om utviklingen av den politiske styringsstrukturen i norske kommuner dreier seg langt på vei om de avveiningene som er skissert ovenfor. Når kommuner skal vurdere om, og i så fall hvilke type utvalg, som skal etableres under kommunestyret står kommuneorganisasjonen følgelig overfor noen hovedproblemstillinger: Er det mest hensiktsmessig med faste utvalg eller kommunestyrekomiteer; hvordan kan eller skal disse

---

¹ Heretter benevnt som «den kommunale organisasjonsdatabasen». Dataene som beskriver omfanget og organiseringen av politiske utvalg og komiteer er hentet fra Blåka mfl. 2012, s. 45ff.

² Træna og Utsira er eksempler på kommuner som ikke har faste utvalg eller komiteer, utover de lovpålagte.

sammensettes, hvor omfattende myndighet kan eller skal disse tildeles, hvor mange utvalg er det hensiktsmessig å opprette, og sist, men ikke minst, hva er en hensiktsmessig fordeling av arbeidsområder mellom utvalgene? Hvilke inndelingsprinsipp kan benyttes? Hver for seg og samlet kan de valgene som gjøres ha implikasjoner for politikernes styringsrolle og ombudsrolle, for ansvarsklarhet og styringseffektivitet og for innbyggernes mulighet til å engasjere seg i og påvirke kommunepolitikken. Vi skal i det videre se nærmere på disse valgene.

Faste utvalg og/eller kommunestyrekomiteer?

Kommuneloven skjelner mellom faste utvalg, komiteer og kommunestyrekomiteer. Det viktigste prinsipielle skillet går mellom faste utvalg (§ 10) og kommunestyrekomiteer (§ 10a). Den typen komiteer som nevnes i kommuneloven § 10 nr. 5, betegnes ofte som adhokomiteer da de opprettes for å gjennomføre spesifikke, tidsbegrensede oppdrag. I 2012 hadde i underkant av 9 prosent av kommunene som rapporterte til den kommunale organisasjonsdatabasen adhokomiteer (Blåka mfl. 2012, s. 46). Disse vil ikke omtales videre.³ Dog kan det være grunn til å anta at økt kommunestørrelse kan føre til at flere kommuner har behov for å opprette denne typen hjelpeorganer.

Faste utvalg, som altså er regulert i kommuneloven § 10, er utvalg som opprettes for å jobbe med et nærmere avgrenset saksområde over tid. Det enkelte (og bare) kommunestyret bestemmer hvor mange slike utvalg som skal opprettes, hvilket område utvalget skal jobbe med og hvilken avgjørelsesmyndighet utvalget eventuelt skal ha. Selv om utvalgene betegnes som faste, så står kommunestyret fritt til å omorganisere eller nedlegge slike utvalg i løpet av en valgperiode. Kommunestyret velger medlemmene (minst 3). Disse trenger ikke å være kommunestyrepreretanter; også andre innbyggere kan trekkes inn. 82 prosent av kommunene som rapporterte data om utvalgs- og komiteorganisering til den kommunale organisasjonsdatabasen i 2012 oppga at de hadde en ordning med faste utvalg (Blåka mfl. 2012, s.46).

Hovedalternativet til faste utvalg er kommunestyrekomiteer, regulert i kommuneloven §10a. På samme måte som for faste utvalg, er det kun kommunestyret som kan opprette kommunestyrekomiteer, det bestemmer antall og oppgaveportefølje, komiteene er av permanent karakter, men også disse kan til enhver tid omorganiseres eller nedlegges hvis kommunestyret ønsker det. Den sentrale forskjellen dreier seg om sammensetting og avgjørelsesmyndighet.

---

³ Fremstillingen av de juridiske reguleringene av ordningene er basert på Engelsrud, Jahren og Sletnes 2014, s. 111-114.

Til kommunestyrekomiteer er det kun kommunestyrets medlemmer som kan velges som faste medlemmer.⁴ *Samtlige* kommunestyremedlemmer, med unntak av medlemmer i kontrollutvalget og ordfører⁵, må være medlemmer av en komite om denne ordningen er valgt. Kommunestyrekomiteer kan dessuten, til forskjell fra faste utvalg, ikke delegeres avgjørelsesmyndighet. De er kun saksforberedende organer og avgir således innstilling til kommunestyret. Av dette følger det at de ikke kan avvise tilviste saker, men de kan ta opp saker på eget initiativ, og de kan arrangere debatter og høringer. Ordningen med kommunestyrekomiteer sammenlignes derfor ofte med komitesystemet på Stortinget. Inspirasjonen til denne ordningen er med andre ord hentet fra parlamentariske styringsmodeller.

Det er viktig å påpeke at kommuner kan kombinere ordninger med faste utvalg og kommunestyrekomiteer, men dersom en ordning med kommunestyrekomiteer velges, må altså alle kommunestyrets medlemmer fordeles på disse komiteene. I 2012 oppga 11 % av kommunene som rapporterte til den kommunale organisasjonsdatabasen at de hadde en ordning med kommunestyrekomiteer (Blåka mfl. 2012, s. 46).⁶

Gjennomgående representasjon?

Ordninger med faste utvalg eller kommunestyrekomiteer gir altså ulike føringer med hensyn til sammensetting. Det at andre innbyggere enn direkte folkevalgte til kommunestyret kan trekkes inn i faste utvalg er ut fra demokratiske hensyn en styrke ved denne ordningen. Makt spres og et verv i et politisk utvalg kan fungere som en rekrutteringskanal inn i lokalpolitikken. En kartlegging i 2009 av innbyggernes og folkevalgtes erfaringer og oppfatninger om hvordan lokaldemokratiet fungerer, viste at kommunene ble vurdert dårligst av innbyggerne når det gjelder såkalt borgernært styre (Baldersheim og Rose 2011). Rapporten konkluderer med at «her kan kommunene gjøre mer for å dra innbyggerne med i styre og stell lokalt» (s. 26). Et slikt tiltak kan være å benytte muligheten til å trekke innbyggere inn som medlemmer av faste utvalg. I en kommunestruktur med større kommuner kan dette kanskje bli mer ønskelig, og kanskje blir det også lettere å rekruttere eksternt når antallet innbyggere øker.

---

⁴ Varamedlemmer velges blant varamedlemmer til kommunestyret.

⁵ Medlemmer av kontrollutvalg kan ikke samtidig sitte i en kommunestyrekomite av habilitetshensyn. Ordfører kan være medlem.

⁶ Det er grunn til å anta at dette tallet kan være noe høyt. Erfaringer fra innsamlingen av data til den kommunale organisasjonsdatabasen er at det i flere tilfeller har vært vanskelig å fastslå sikkert hvilken ordning en kommune har (Hovik og Stigen 2008, Blåka mfl. 2012). Ordningen med kommunestyrekomiteer forveksles f.eks. med faste utvalg uten avgjørelsesmyndighet, slik at politiske underutvalg som i lovens forstand er utvalg er blitt registrert som komiteer.

På den annen side kan utstrakt involvering utover kommunestyrets medlemmer representere en utfordring med hensyn til folkevalgt styring, ansvarsutkreving og helhet og samordning. Da Kommunenes Sentralforbund på slutten av 80-tallet oppsummerte erfaringene med den politiske organiseringen av kommunene anbefalte de kommunene å benytte prinsippet om gjennomgående representasjon i sammensettingen av utvalg; dvs. at utvalgsmedlemmene velges blant kommunestyremedlemmene (KS 1987, 1989). Argumentene for er at samtlige representanter engasjeres i utvalgsarbeid, forholdene legges bedre til rette for samordning og helhetsstyring, og en kan unngå at kommunestyret og formannskap risikerer å bli frikoblet fra sentrale beslutninger i kommunen. Ordningen med kommunestyrekomiteer bygger på prinsippet om gjennomgående representasjon. Et av argumentene mot gjennomgående representasjon er at det representerer en maktkonsentrasjon, kanskje særlig for partier som ikke har mange nok representanter i kommunestyret til å fylle mange utvalgs-/komiteposisjoner. Det kan også hevdes at gjennomgående representasjon medfører økt arbeidsbelastning for sittende kommunestyrerepresentanter, hvilket også kan ha konsekvenser for rekrutteringen til kommunepolitikken.

Beslutningsmyndighet?

Mens kommunestyrekomiteer ikke kan delegeres beslutningsmyndighet, er dette mulig og vanlig for faste utvalg. Den kommunale organisasjonsdatabasen viser at nærmere 90% av kommunene som hadde faste utvalg i 2012 hadde tildelt disse beslutningsmyndighet på ett eller flere områder (Blåka mfl. 2012, s. 46). I praksis synes altså valget mellom faste utvalg og kommunestyrekomiteer langt på veg også å dreie seg om det politiske underutvalget skal ha mulighet til å ferdigbehandle saker eller ikke.

Da komitemodellen ble utviklet som et alternativ til faste utvalg og senere lovregulert som folkevalgt organ i kommuneloven §10a i 2006 var det flere argumenter som ble lagt til grunn (Ot.prp. nr. 96, 2005-2006, s.32). Utstrakt delegasjon av avgjørelsesmyndighet til utvalg ble kritisert for å tappe kommunestyret for innhold, slik at det ble et sandpåstrøingsorgan i stedet for et styringsorgan. Å flytte innstillingsretten til vedtak fra administrasjonen til politikere ble ansett å bedre kommunestyrets styringsfunksjon. Det ble videre antatt at helhetstenkning og diskusjon av mer prinsipielle spørsmål i kommunestyret ville få bedre vilkår, forutsatt at en samtidig delegerte mer avgjørelsesmyndighet til administrasjonen. Antakelsen var at politikerne slik kunne konsentrere seg om strategiske, overordnede saker i stedet for enkeltsaker og detaljer. Sammen med endring av inndelingsprinsipper (jf. neste hovedspørsmål) mente man at komitemodellen således ville legge til

rette for en vitalisering av kommunestyret og tydeliggjøre kommunestyrets styringsrolle- og styringsrom som øverste politiske organ. Politikerrollen ville bli mer strategisk og en ville også få et skarpere skille mellom politikk og administrasjon. Uten beslutningsansvar i enkeltsaker så en også for seg at komiteene ville utvikle seg til politiske verksteder med rom for nyteknisk og innovasjon. At kommunestyrekomiteer er gitt mulighet til å ta opp saker på eget initiativ, og at de kan arrangere debatter og høringer er et uttrykk for en slik forventning. Oppsummert kan man si at mens enkeltsaksbehandling i utvalg med beslutningsmyndighet antas støtte opp under ombudselementet i politikerrollen, antas saksforberedende komiteer uten beslutningsmyndighet å støtte sterkere opp under det strategiske og styrende elementet i politikerrollen.

Tall fra den kommunale organisasjonsdatabasen viser, som vi har sett, at kommunestyrekomiteer har en begrenset utbredelse i kommunene (så langt). En svært liten andel av kommunene, kun 11 prosent, praktiserer dessuten en ordning med faste utvalg *uten* beslutningsmyndighet på noe område (Blåka mfl. 2012, s. 46). Dette indikerer at kommunene jevnt over finner det hensiktsmessig å kunne delegere beslutningsmyndighet til politiske undervalg, i hvert fall på noen saksområder. Normalt vil en rendyrking av en mer strategiorientert politikerrolle gjennom å utelukke delegasjon av beslutningsmyndighet til politiske undervalg (enten ved at faste utvalg ikke gis beslutningsmyndighet eller ved at kommunestyrekomiteer opprettes) medføre mer omfattende delegasjon til administrasjonen. Forskning viser at politikere opplever å få mindre politiske påvirkningsmyndighet når muligheten for å sette enkeltsaker på den politiske dagsorden avgrenses sterkt. De opplever at ombudsrollen svekkes, til fordel for mer makt til administrasjonen. En av fordelene med mer utstrakt delegasjon av oppgaver til administrasjonen er at spisskompetansen til administrasjonen kan utnyttes bedre, men samtidig kan altså politikerne miste kontakt med konkrete enkeltsaker, som jo innbyggerne gjerne er mest opptatt av (Bukve 2001, Aarsæther og Vabo 2002, NOU 2006:7, s. 134ff.)

Antall og inndelingsprinsipp?

Fram til 1980-tallet var det vanlig med et stort antall politiske nemnder i norske kommuner. Dette ga muligheter for bred og dyp politisk deltakelse, men over tid resulterte praksisen i et svært uoversiktlig system, omstendelig saksgang og lite helhet og sammenheng i kommunepolitikken. En evaluering fra Kommunenes Sentralforbund i 1977 (KS 1977, Stava 1993) resulterte i at den såkalte hovedutvalgmodellen ble lansert. Fram til midten av 1990-tallet ble denne modellen standard for organiseringen av politiske utvalg i kommunene. Det store antallet nemnder ble sanert, og vanligvis erstattet med fire utvalg som gjenspeilet følgende hovedområder eller sektorer for kommunal virksomhet: undervisning, helse og sosial, kultur og teknisk sektor. Endringene tydeliggjorde

sammenhengen mellom valg av prinsipp for fordeling av saksområder mellom utvalgene og antall politiske utvalg.

Hovedutvalgsmodellen ble etter hvert sterkt kritisert og Kommunenes Sentralforbund anbefalte igjen nye modeller for politisk organisering (KS 1989). Etter at revisjonen av kommuneloven i 1993 ga kommunene større frihet til selv å velge politiske organisasjonsmodeller har hovedutvalgsdominansen fra 80-90-tallet de siste tiårene blitt erstattet av en mangfoldig utvalgs- og komiteestruktur der både antall utvalg/komiteer og valg av prinsipp for fordeling av saksområder mellom utvalgene/komiteene (gjerne også benevnt som spesialiseringsprinsipp) varierer sterkt, både mellom og innen kommuner.

Det er vanlig å skille mellom to hovedprinsipper for inndeling av utvalg: et *formålsprinsipp* og et *funksjonsprinsipp*⁷. Organisering ut fra et *formålsprinsipp* innebærer at inndelingen mellom utvalgene/komiteene baseres på ulike sektorer, saksfelt eller tjenestetyper som kommunen ivaretar. Den tradisjonelle hovedutvalgsmodellen, med fire utvalg inndelt etter sektor (undervisning, helse og sosial, kultur og teknisk sektor) er et eksempel på organisering etter et formålsprinsipp. Kun 4 prosent av kommunene som leverte opplysninger til den kommunale organisasjonsdatabasen i 2012 oppga at de hadde tradisjonelle hovedutvalg (Blåka mfl. 2012, s. 49). I 1992 var den tilsvarende andelen hele 96 prosent. Kartleggingen i 2012 viste at inndelingen etter hovedsektorer etter hvert er blitt erstattet med andre formålsinndelte inndelinger (38 prosent⁸) og/eller inndeling etter et rendyrket funksjonsprinsipp (42 prosent). Inndeling etter et *funksjonsprinsipp* innebærer en inndeling på tvers av tjenestetype eller sektor, der inndelingen i stedet baseres på oppgavetyper som innebærer samme administrative prosesser, f.eks. driftsoppgaver (undervisning og helse- og sosial/omsorg), utviklingsoppgaver (kultur, næring og miljø) og forvaltningsoppgaver (plan- og finanssaker). Det er også eksempler på at kommune bare har benevnt utvalg som 1,2,3.

I korte trekk forventes inndeling av utvalg etter formålsprinsippet å gi politikerne god kunnskap om sektor- og tjenestespesifikke forhold, mens inndeling etter funksjon forventes å legge til rette for mer tverrgående, helhetlig innsikt og ansvar, men trolig også mer begrenset sektor og tjenestespesifikk innsikt. I enda større grad vil dette gjelde hvis en helt sektor-, oppgave eller prosessnøytral inndeling

---

⁷ I 1989 lanserte Kommunenes tre alternativ til hovedutvalgsmodellen: Formålsorganisering, funksjonsorganisering og områdeorganisering (KS 1989). Her omtales ikke områdeorganisering.

⁸ Eksempler på dette er når ett av de fire standardutvalgene er kombinert med hverandre eller andre saksområder. Eksempler er opplæring, oppvekst og kultur, skole og kultur, teknisk og miljø, næring og teknikk, miljø og teknikk, kultur og miljø, kultur og næring, jfr. Hovik og Stigen 2008, Blåka mfl. 2012.

velges (jf. utvalg 1,2,3).⁹ Valg av inndelingsprinsipp dreier seg således både om politikernes styringsrolle vis av vis administrasjonen og deres ombudsrolle vis a vis innbyggerne.

Da alternativene til hovedutvalgsmodellen ble lansert av KS i begynnelsen av 1990 årene var vurderingen at hovedutvalgsmodellen hadde lagt til rette for tette og sterke utgiftsdrivende allianser mellom utvalgspolitikere, parallellorganiserte administrative etater, statlige etater og pressgrupper i og utenfor kommuneorganisasjonen (Stava 1993, Bukve 2001, Stigen og Vabo 2001, Aarsæther og Vabo 2002). Dette kan blant annet illustreres og forklares med organiseringen av de siste fasene i budsjettprosessen, som var kjennetegnet av *en fragmentert* arbeidsform. Etatene la først fram sitt budsjettforslag for de sektororganiserte politiske utvalgene, som så behandlet forslagene *før* rådmannskontoret (Hagen og Vabo 2005; Fiva, Hagen og Sørensen 2014). Det var utstrakt kontakt mellom politikere og administrasjon, i og utenfor formelle møter, og det ble etter hvert en gjengs oppfatning at modellen skapte særinteressepolitikere med svak helhetlig forståelse av kommunens interesser. Politikere kunne også skifte standpunkt fra hovedutvalgsbehandling til kommunestyret, noe som ble oppfattet som vinglete (Bukve 2001, s.67).

I ettertid er det blitt stilt spørsmål ved omfanget av sektoriseringsproblemene som lå til grunn for forslagene til alternative inndelingsmåter av politiske utvalg. Undersøkelser har f.eks. vist at partitilhørighet forklarer mer enn utvalgstilhørighet, og at politikere i hovedutvalg ikke er mer sektororienterte enn politikere i utvalg som er organisert etter mer sektorovergrepene funksjonsprinsipp. Det er med andre ord usikkert hvor stor den *direkte* effekten av inndelingsprinsipp er, hva angår sektoriseringsproblematikk (Aarsæther og Vabo 2002, Offerdal og Ringkjøp 2002). Også andre forhold, som hvorvidt utvalget er tillagt beslutningsmyndighet, graden av administrativ parallellorganisering og organiseringen av beslutningsprosesser vil påvirke hvor tette båndene mellom utvalg, administrasjon og eventuelle eksterne interessegrupper blir. For eksempel benytter stadig færre kommuner den fragmenterte måten å organisere budsjettbehandlingen på. I stedet velges sentraliserte prosesser, der enten administrasjonssjefen eller formannskapet registrerer beslutningsprosessen.¹⁰ En mer sentralisert beslutningsprosess har vist seg å ha positive effekter på økonomisk styring (Hagen og Vabo 2005), men studier viser også eksempler på kommuner der ordningen ikke har fungert godt og gjort beslutningssituasjonen for politikere mer uoversiktlig (Jenssen 2010).

---

⁹ Også om kommunen velger en struktur helt uten faste utvalg eller komiteer.

¹⁰ En *sentralisert administrativ* budsjettbehandling innebærer at rådmannen/administrasjonssjefen legger fram et samordnet forslag til årsbudsjett for behandling i de faste utvalgene. På dette grunnlaget følger så formannskapets budsjettforberedelser og framleggelse av årsbudsjett i kommunestyret. En *sentralisert politisk* budsjettbehandling innebærer at formannskapet (eller et annet politisk utvalg) leder budsjettprosessen med et løpende og tett samarbeid med administrasjonssjefen undervis. Deretter fremmer så formannskapet sin innstilling overfor de faste utvalgene og kommunestyret (Fiva, Hagen og Sørensen 2014, s. 148).

Som vist ovenfor, er det svært få kommuner som i dag benytter en rendyrket hovedutvalgsmodell, der de fire «tradisjonelle» hovedsektorene er lagt til grunn for inndelingen av utvalgene. Selv om mange kommuner fortsatt velger andre typer formålsmodeller, har økningen vært aller størst i andelen kommuner som velger å organisere utvalg og komiteer etter funksjonsprinsippet. Dette innebærer vanligvis at antall utvalg eller komiteer også reduseres, og modellen legger til rette for at flere sakstyper blir sett i sammenheng. Studier viser at politikere i slike utvalg også oppfatter seg som mer helhetsorienterte (Vabo 2000, Bukve 2001, Aarsæther og Vabo 2002). De politiske båndene til administrasjonen svekkes når administrasjonen ikke er parallellorganisert med utvalgene og administrasjonssjefen er den som koordinerer innspillene fra administrasjonen. Slik tydeliggjøres også skillet mellom politikk og administrasjon

På den annen side kan det stilles spørsmål ved om endrede inndelingsprinsipper og arbeidsformer representerer en utfordring for politikernes grunnleggende behov for informasjon og saksinnsikt på spesifikke saksområder (Stigen og Vabo 2001; Haga mfl. 2014). Informasjon dreier seg både om ha nok saksinnsikt til å kunne styre iverksettingen av tiltak og om å høste erfaringer og forstå effekter av tiltak for folk flest. Et strategisk organisasjons- og ledelseskonsept fordrer således at det iverksettes kompenserende tiltak som reduserer et potensielt informasjonsunderskudd. En type tilbakeføringsmekanisme er rutiner for tilbakeføring av resultatinformasjon knyttet til tjenesteproduksjon, kvalitetskontroll, benchmarking, evaluering av klager, forvaltningsrevisjon og bruker- og innbyggerundersøkelser. En annen mekanisme er å stimulere til mer direkte kontakt mellom innbyggere og politikere. Mens den første typen på sett og vis inngår som en del av et mer strategisk orientert organisasjons- og ledelseskonsept, og har fått stadig økt utbredelse i norske kommuner (Hovik og Stigen 2008, Blåka mfl. 2012), tyder, som tidligere vist, andre undersøkelser på at innbyggere flest savner et mer borgernært styre (Baldersheim og Rose 2011). I en kommunestruktur med større kommuner vil innbyggerrettede tilbakeføringsmekanismer bli særlig viktig.

Som pekt på er utvalgs- og komitestrukturen i norske kommuner etter hvert blitt mer mangfoldig. Dette gir mulighet for at den enkelte kommune kan tilpasse strukturen til hva den finner hensiktsmessig ut fra kommunens spesifikke behov. Forskningen viser, på tross av at også strategiske modeller byr på utfordringer, at politikerrollen fortsatt er så mangfoldig at politikerne ikke har fjernet seg fra velgerne og ombudsrollen (Bukve 2001, Aarsæther og Vabo 2002). Politiske «kråkeslott», der ulike typer utvalg, inndelingsprinsipper og arbeidsmåter kombineres i svært mange varianter kan imidlertid føre til redusert beslutningseffektivitet og gi en lite oversiktlig kommuneorganisasjon for kommunens innbyggere. Ut fra styrings- og demokratihensyn fordrer derfor økt valgfrihet også økt organisatorisk bevissthet.

Referanser

- Baldersheim, Harald og Larry Rose (2011). *Hvordan fungerer lokaldemokratiet? Kartlegging av innbyggernes og folkevalgtes erfaringer og oppfatninger. En sammenfattende rapport basert på 82 kommuner*. Oslo: KS og Kommunal- og regionaldepartementet.
- Blåka, Sara, Trond Tjerbo og Hilde Zeiner (2012). *Kommunal organisering 2012. Redegjørelse for Kommunal- og regionaldepartementets organisasjonsdatabase*. NIBR-rapport 2012:21. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning.
- Bukve, Oddbjørn (2001). «Organisasjonsstruktur og leiarskap: ein studie av komitemodell og hovudutvalsmoell som rammer for kommunalt leiarskap», i Anne-Lise Fimreite, Helge O. Larsen og Jacob Aars (red.): *Lekmannsstyre under press. Festskrift til Audun Offerdal*. Oslo: Kommuneforlaget
- Engelsrud, Gerd, Gunnar Jahren og Ingun Sletnes (2014). *Kommunalrett. Oppgaver, organisering og kontroll*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Fiva, John. H, Terje P. Hagen og Rune Sørensen (2014). *Kommunal organisering*. 7. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.
- Haga, Gjermund, Espen Leirset og Ørnulf Lillestøl (2014). *Kommunestyre og lokaldemokrati. En empirisk undersøkelse av makt tillagt kommunestyret*. Høgskolen i Nord-Trøndelag. Rapport 94. Steinkjer: Høgskolen i Nord-Trøndelag.
- Hagen, Terje P. og Signy Irene Vabo (2005). «Political characteristics, institutional procedures and fiscal performance: Panel data analyses of Norwegian local governments, 1991-1998», *European Journal of Political Research*, Vol. 44, 43-64.
- Hovik, Sissel og Inger Marie Stigen (2008). *Kommunal organisering 2008. Redegjørelse for Kommunal- og regionaldepartementets organisasjonsdatabase*. NIBR-rapport 2008:20. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning.
- Jenssen, Synnøve (2010). «Lokaldemokrati på tomgang?», *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift*, Vol. 26 (3):204-234.
- Kommunenes Sentralforbund (1977). *En revurdering av nemndstrukturen i norske kommuner*. Kt-rapport nr 2/1977.
- Kommunenes Sentralforbund (1987). *Hovedutval i kommunane. Kartlegging og evaluering*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Kommunenes Sentralforbund (1989). *Kommunen i 90-åra. Nye organisasjonsmodeller – nye politiske og administrative roller*. Hovedrapport. Oslo: Kommuneforlaget.
- NOU 2006:7. *Det lokale folkestyret i endring? Om deltaking og engasjement i lokalpolitikken*. Oslo: Kommunal- og regionaldepartementet.
- Offerdal, Audun og Hans-Erik Ringkjøp (2002). «Den omorganiserte politikaren», i Oddbjørn Bukve og Audun Offerdal (red.): *Den nye kommunen. Kommunal organisering i endring*. Oslo: Samlaget
- Ot.prp. 96 (2005-2006) *Om lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m (komitémodell, avtalevalg m.m.)*
- Stava, Per (1990). «Politisk organisering – erfaringer med hovedutvalgsmoellen og veien vidare», i Harald Baldersheim (red.): *Ledelse og innovasjon i kommunene*. Oslo: Tano

Stigen, Inger Marie og Signy Irene Vabo (2001). «New Public Management-inspirerte organisasjonsløsninger i norske kommuner – blir lokalpolitikken ”dum”?», i Anne-Lise Fimreite, Helge O. Larsen og Jacob Aars (red.): *Lekmannsstyre under press. Festskrift til Audun Offerdal*. Oslo: Kommuneforlaget.

Vabo, Signy Irene (2000). «New Organizational Solutions in Norwegian Local Councils: Leaving a Puzzling Role for Local Politicians? », *Scandinavian Political Studies*, Vol. 23 (4):343-371.

Aarsæther, Nils og Signy Irene Vabo (2002). *Fristilt og velstyrt? Fokus på kommune-Norge*. Oslo: Samlaget

Orkdal kommune

Brann- og redningsvesenet

Saksframlegg

Saksbehandler
Leif Harald Bremnes

Dato
08.09.2017

Arkivreferanse
2017/8625-1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
9/17	Fellesnemnd Orkland	21.09.2017

Vertskommuneavtale brann og redning mellom Orkdal kommune og Skaun kommune.

Vedlegg

- 1 Tilbudsdokument
- 2 Vertskommuneavtale

Rådmannens innstilling

Fellesnemnd Orkland vedtar at Orkland kommune vil videreføre vertskommuneavtalen mellom Orkdal kommune og Skaun kommune om drift av brann og redningstjenesten i Skaun også etter etableringen av Orkland kommune 01.01.2020.

Bakgrunn for saken

Orkdal kommune har tilbudt Skaun kommune en vertskommuneavtale for drift av brann- og redningstjenesten. Skaun kommune har valgt å innhente tilbud fra tre kommuner/interkommunale selskap, og har også fått tilbud fra Trøndelag brann og redningstjeneste IKS (Trondheim, Klæbu, Malvik, Rissa, Leksvik, Rennebu og Oppdal) og Gauldal brann og redning IKS (Melhus og Midtre Gauldal).

I evalueringen av tilbudene har rådmannen i Skaun bl.a. vektlagt at tilbudet fra Orkdal ikke er bekreftet langsiktig nok i og med opprettelsen av Orkland kommune fra 2020. I tilbudet fra Orkdal kommune er følgende formulering: "Det er av største interesse for både Orkdal og fremtidige Orkland å kunne få med Skaun som en likeverdig partner inn i driften av et større brannvesen i regionen. Orkdal og Orkland trenger Skaun for å kunne drive en best mulig tjeneste, og vi tror også Skaun trenger Orkdal og Orkland".

Vurdering

Det er ønskelig å dimensjonere brann og redningstjenesten i Orkland så robust som mulig, og med sine 8 000 innbyggere vil Skaun passe veldig godt inn i tjenesten i regionen. Både Skaun og Orkland vil ha nytte av et dimensjoneringsgrunnlag på drøyt 26 000 innbyggere, da sentrale forskrifter stiller krav til helstillinger i funksjoner som administrasjon og forebyggende brannvern. Selvsagt vil også beredskapssiden nyte godt av et samarbeid, noe mange eksempler fra perioden med etablert samarbeid Orkdal/Skaun viser (2003-d.d.). Med de samlede beredskapsressursene i Orkland og Skaun vil tjenesten kunne stille med ca. 90 ansatte fordelt på seks brannstasjoner, og en vil ha et befolkningsgrunnlag som dimensjonerer forebyggende tjenester, feiing og administrasjon på en optimal måte i forhold til kommunestørrelse og geografi.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Ingen, etter som Skaun kommune er tilbudt en avtale om drift av tjenesten som betales av Skaun.

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

TILBUD

VERTSKOMMUNEAVTALE

BRANN OG REDNINGSTJENESTE

Orkdal kommune (vertskommunen) og Skaun kommune (bestillerkommunen)

1. SAMMENDRAG

Orkdal og Skaun kommuner har samarbeidet om driften av brann og redningstjenesten siden 2003, altså i drøyt 14 år. Samarbeidet har vært organisert slik at Skaun har kjøpt fagledelse fra Orkdal men selv hatt ansvaret for tjenesten. I praksis har dette betydd at man har utviklet felles rutiner og prosedyrer for tjenesten i de to kommunene, mannskapene har øvd sammen og utstyr er standardisert. En kan nærmest kalle tjenesten lik i de to kommunene, og det har da også vist seg gjentatte ganger der en har arbeidet sammen på brann- og skadesteder i begge kommunene. Begge kommunene har hatt gjensidig nytte av samarbeidet gjennom en felles beredskap med stor slagkraft.

Orkdal kommune har besluttet å gå sammen med flere kommuner til nye Orkland kommune fra 2020, Skaun har besluttet å fortsette alene. Selv om dette tilbudet gjelder et samarbeid med Orkdal kommune legger man til grunn at det videreføres med Orkland kommune fra 2020. Da vil man ha et felles brannvesen med seks brannstasjoner og ca. 90 ansatte. Stort nok til å drive tjenesten med kvalitet og lite nok til å drive tjenesten med nærhet til innbyggere, næringsliv og offentlige tjenester.

Orkdal kommune har egeninteresse av at tjenesten er god også i Skaun, da Skaun er nærmeste brannstasjon for assistanse og forsterkning ved større hendelser. Dette har vi sett i praksis gjennom mange år, gjensidig bistand har styrket tjenesten i begge kommunene. Spesielt i tunnelene på E-39 har det vist seg nødvendig å ha innsats fra begge sider, og felles ledelse av innsatsene har vært avgjørende for utfallet ved flere anledninger. Orkdal har gjennom flere år ivaretatt funksjonen overordnet vakt (vakthavende brannsjef) for både Orkdal, Skaun og Snillfjord kommuner. Gjennom risiko- og sårbarhetsanalyse av Skaun ser vi at det er behov for en slagkraftig innsatsstyrke lokalisert i kommunen, særlig med tanke på innsatstid til kritiske objekter som f.eks. Rossvollheimen, Fredly folkehøgskole og ikke minst Vennatunet. Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen stiller krav til innsatstid på 10 min. til slike objekter. Samme forskrift krever også et vaktlag med fire mann på hjemmevakt når største tettsted har mer enn 3 000 innbyggere. Buvika passerer sannsynlig 3 000 innbyggere i løpet av 2017. Samlet sett gir dette en utfordring for drift av brannvesenet, og Orkdal kommune legger til grunn at man for å tilfredsstille forskriftskrav må etablere en vaktordning med fire mann på hjemmevakt i Skaun, nærmere bestemt i Børsa for å ivareta krav til innsatstid.

Dette vil bety en dyrere branntjeneste for Skaun enn hittil, men til gjengjeld vil man ha et brannvesen der et vaktlag alltid er beredt til raskest mulig å sikre liv, helse og materielle verdier i Skaun. Sentrale forskriftskrav til slagkraft og innsatstid er overholdt lokalt, en trenger ikke basere seg på innsats fra brannstasjoner i andre kommuner – selv om det er naturlig å hente forsterkninger fra flere brannstasjoner. Orkdal kommune ser nytten i en sterk lokal beredskap satt i system med en mer omfattende felles beredskap.

2. INNHOLD

1. Sammendrag	2
2. Innholdsfortegnelse	3
3. Bakgrunn	4
4. Organisasjon	4
4.1 Organisering av tjenesten	5
4.2 Beredskap	5
4.3 Forebyggende	6
4.4 Feiing	7
4.5 Kompetanse	7
4.6 Brannstasjon og utrykningsmateriell	7
5. Økonomi	8
6. Lover og forskrifter i utdrag	10
7. Definisjoner	12
8. Vedlegg	
8.1 Risiko og sårbarhetsanalyse	
8.2 Brann og uhellsstatistikk	
8.3 Tilsynsobjekter med kjøretider	
8.4 Grovanalyse scenarioer	
8.5 Analyse av utvalgte objekter og scenarioer	
8.6 Dagens oppgaver for SBRV	
8.7 Anlegg for tilvirkning, omtapping og oppbevaring av brannfarlig vare	
8.8 Andre bygg og anlegg av betydning for riskokartleggingen	
8.9 Politiregistrerte trafikkulykker i Skaun 2011-2016	
8.10 Kompetanseplan og personalressurser SBRV	
8.11 Øvelsesplan SBRV 2017	
8.12 Alarmeringsplan SBRV 2017	
8.13 Kriterier for grovanalyser	

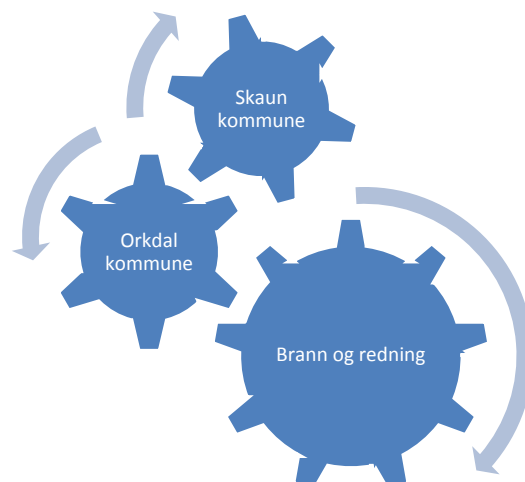
3. BAKGRUNN

Skaun kommune har bedt Orkdal kommune om tilbud på samarbeid om driften av brann og redningstjenesten i brev av 16.02.2017. Likelydende forespørsler om samarbeid er sendt Trøndelag Brann og Redningstjeneste IKS (TBRT) og Gauldal brann og redningstjeneste IKS (GBRIKS).

Bakenforliggende årsak til forespørselen er at dagens samarbeidskommune Orkdal har vedtatt å gå inn i storkommunen Orkland sammen med Agdenes, Meldal og deler av Snillfjord. Skaun har vedtatt å fortsette som egen kommune. Eksisterende samarbeidsavtale med Orkdal er basert på kjøp og salg av tjenester; brannsjef og avdelingsledelse forebyggende og beredskap. Samarbeidsavtalen har ikke vært revidert siden den ble inngått i 2003, og en ser at avtalen ikke lenger fungerer optimalt. Som en konsekvens av begge disse forhold har Orkdal kommune sagt opp avtalen med virkning fra 01.01.2018. Ikke fordi man ikke vil samarbeide med Skaun om brantntjenesten – tvert imot – men Orkdal sammen med tre andre kommuner står foran en omfattende oppgave med å organisere brantntjenesten i fremtidige Orkland. Da ville det vært lite hensiktsmessig å parallelt fortsette en utdatert avtale med en femte kommune. Det er av største interesse for både Orkdal og fremtidige Orkland å kunne få med Skaun som en likeverdig partner inn i driften av et større brannvesen i regionen. Orkdal og Orkland trenger Skaun for å kunne drive en best mulig tjeneste, og vi tror også Skaun trenger Orkdal og Orkland.

4. ORGANISASJON

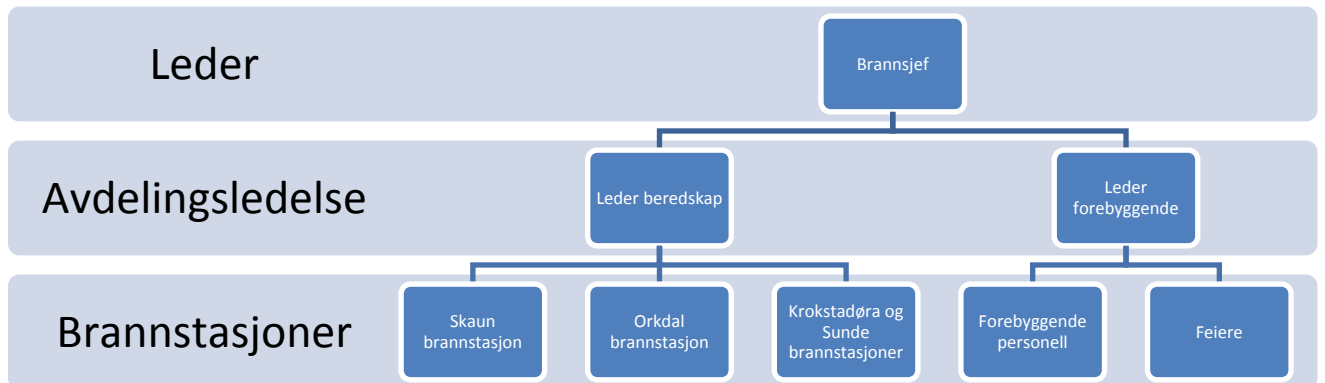
Samarbeidet opprettes og organiseres etter kommuneloven § 28 b etter vertskommuneprinsippet, som et administrativt kommunesamarbeid. Samarbeidet omfatter hele Brann- og redningstjenesten, det vil si forebyggende oppgaver samt beredskap og innsatsstyrkene. Kommunene kan inngå samarbeid om lovpålagte oppgaver etter kommunelovens modell. Vertskommunen vil være arbeidsgiver og skal utføre de lovpålagte oppgavene som er overlatt til den, og vil ha beslutningsmyndighet i tråd med delegert myndighet. Ansvaret for oppgavene og myndighetsutøvelsen ligger fortsatt igjen hos kommunen som har delegert.

4.1. ORGANISERING AV TJENESTEN

Vertskommunesamarbeidet forutsetter at ansatte i brann og redning overføres Orkdal kommune som en virksomhetsoverdragelse.

Tjenesten vil bli organisert slik:

4.2. BEREDSKAP

Beredskapen ved Skaun brannstasjon vil bli organisert med deltidsansatte i dreiende vaktordning for å ivareta en god beredskap i hele Skaun kommune. Firedelt vaktordning med fire vaktlag bestående av utrykningsleder og tre brannkonstabler som går ukesvakter, altså en uke hjemmevakt og tre uker uten vakt. Dette vil da bety at det vil være 16 fast ansatte deltid ved stasjonen. I tillegg til firemannslaget ved stasjonen vil en kunne alarmere mannskaper med frivakt ved større hendelser, og også ha tilsvarende ordning i Orkdal som forsterkningsressurs. Overordnet vakt i Orkdal vil dekke funksjonen som vakthavende brannsjef for både Skaun, Orkdal og Snillfjord. En av utrykningslederne vil få funksjon som stasjonsleder, d.v.s et ansvar for daglig oppfølging av beredskapen ved stasjonen. Leder beredskap i Orkdal vil ha fagansvar for beredskapen ved alle stasjonene.

Skaun kommune har mottatt økonomisk støtte til kjøp av tankbil for å dekke slokkevannsforsyning i tunnelene på E-39. Hvis man legger til grunn at kommunen dermed har plikt til å sørge for bemanning av tankbil for å sikre slokkevannsforsyning i tunnelene beskriver Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen dette som en støttestyrke i tillegg til ordinær beredskap. Ved en beredskap organisert med vaktlag på hjemmevakt vil bemanning av tankbil være sikret av vaktlaget.

Fra 2020 vil Orkland miste Sunde brannstasjon i dagens Snillfjord, men fra da vil også Lensvik, Selva, Krokstadøra og Meldal brannstasjoner bli en del av samme brannvesen sammen med Orkdal. Sammen med Skaun vil dette kunne utgjøre en beredskap med til sammen over 90 ansatte, noe som vil bidra til profesjonalisering av øvelser, utdanning og opplæring og dermed heve kvaliteten på tjenesten.

Gjennom oppdatert ROS-analyse for branntjenesten i Skaun ser vi absolutt et behov for å ha en god beredskap plassert riktig i Skaun. De største utfordringene som er dimensjonerende for beredskapen er Rossvollheimen, Vennatunet, Norgesmøllene og tunnelene på E-39. Geografisk og kommunikasjonsmessig vil den beste plasseringen av brannstasjonen fortsatt være i Børsa, da en derfra vil kunne ivareta krav til innsatstider til alle risikoobjekter, tettsteder og øvrige deler av kommunen. Naturlig forsterkningsressurs vil være Orkdal, men en har også plikt til å videreføre gjensidige bistandsavtaler med TBRT i Trondheim og GBRIKS i Melhus. Publikum skal ha hjelp fra nærmeste beredskapsressurs uavhengig av kommunegrenser. Vi mener også at publikum i Skaun vil være best tjent med en operativ beredskap i kommunen der en gjennom vaktordninger sikrer hurtig og riktig innsats ikke bare ved brann, men også ved ulykker og andre akutte hendelser. Bl.a. har brannvesenet i Skaun gjennom mange år rykket ut til flere hjertestanser årlig. Det er ikke ambulans stasjonert i Skaun, den må komme fra Trondheim, Melhus eller Orkdal. Dermed ser vi behovet for å oppruste beredskapen vår til en såkalt "Mens du venter på ambulansen"-beredskap. Dette betyr at brannvesenet er opplært til og utstyrt for en mer systematisk førstehjelpsberedskap med hjertestartere, oksygen og litt mer avansert førstehjelpsutstyr. Ved akutt sykdom der tiden er viktig ser vi at brannvesenet her kan sette i gang livreddende innsats før ambulansetjenesten rekker frem. Vi har allerede etablert slik beredskap i Snillfjord med opplæringsprogram i regi av Norsk Luftambulans, og ser det som naturlig å etablere tilsvarende også i Skaun.

I dagens organisasjon er det en vaktordning som kombinerer utrykningsleder brann med teknisk vakt (vann/veg/avløp/bygg), altså en såkalt kombinasjonsvakt. Dermed er det også en form for kostnadsfordeling mellom brannvesenet og Driftskontoret som gjør at begge har en rimeligere vaktordning enn om det skulle vært to separate vaktordninger. Vår erfaring er at dette stort sett fungerer greit, og en er åpen for å finne samarbeidsløsninger som gjør at dette kan fortsette. Dog ser vi mulighetene for at det på sikt kan bli praktisk utfordrende med en slik løsning. Vi har valgt å tilby en løsning der utrykningsleder lønnes i sin helhet av brann for å vise reell kostnad, men om man finner løsninger for å kombinere teknisk vakt og brannvakt vil en selvsagt måtte avstemme kostnadsfordeling ut fra det. Så fremt vi kan ha en vaktordning med kvalifisert personell i begge tjenestene er det en styrke for både brann og teknisk drift å ha et godt etablert samarbeid.

4.3. FOREBYGGENDE

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen stiller krav til minst ett årsverk forebyggende personell pr. 10 000 innbyggere, i tillegg kommer forebyggende ledelse med ett årsverk pr. 20 000 innbyggere. For Skaun alene med 8 000 innbyggere betyr dette 0,8 årsverk forebyggende personell og 0,4 årsverk forebyggende ledelse. Ved å inngå avtale med Orkdal vil forholdstallene beregnes ut fra ca. 21 000 innbyggere (Orkdal driver også tjenesten i Snillfjord med i underkant av 1 000 innbyggere). Dette betyr at det må utføres ett årsverk forebyggende ledelse og 2,1 årsverk forebyggende personell. Fra 2020 når Orkland kommune er etablert vil tilsvarende dimensjoneringstall bli ca. 27 000 innbyggere. Dette betyr at det må utføres ett årsverk forebyggende ledelse og 2,7 årsverk forebyggende personell. Det har vist seg rundt omkring i landet at det kan være problematisk å rekruttere og beholde kvalifisert personell på forebyggende, dette kan ofte skyldes små stillingsandeler og små fagmiljø som skal arbeide med forholdsvis tunge saker. Orkdal har i alle år hatt kvalifisert personell på forebyggende.

Det forebyggende arbeidet har endret seg de senere årene, særlig som en konsekvens av ny forskrift om brannforebygging fra 2016. Det forebyggende arbeidet har gjennom mange år vært styrt inn mot publikumsbygg, helseinstitusjoner, industri og samfunnskritiske funksjoner, og en har ført ofte og tett tilsyn med slike objekter. Dette har da også gjort at statistikken viser svært få omkomne i brann i slike objekter. Med ny forskrift ble det åpnet mer for at kommunen selv gjennom en risikovurdering kan prioritere forebyggende innsats. Dette har Orkdal og Skaun også gjort, og bl.a. kjører vi nå i 2017 et prosjekt for å kartlegge risikoutsatte grupper og sette inn tiltak rettet særlig mot disse. Dette gjelder flere grupper; bl.a. hjemmeboende eldre/brukere av kommunale hjemmetjenester, psykiatri, rus, innvandrere/flyktninger og utenlandsk arbeidskraft. Dette er grupper som er overrepresentert på brannstatistikkene, og vi ønsker å nå dem for å kunne sikre at også disse gruppene med enkle midler kan bo og leve tryggere. Vi har en visjon om at ingen i disse gruppene skal omkomme i brann i årene som kommer. Det er etablert et bredt samarbeid med aktører som arbeider opp mot disse gruppene, hjemmetjenester, flyktingetjenester, rus/psykiatri osv. Dette har vi tro på!

4.4. FEIING

Skaun kommune har kvalifiserte folk på feiing, og ved et samarbeid med Orkdal vil de bli med inn i den nye organisasjonen. Det er to feiere i Skaun i dag, og de vil oppleve å bli en del av et større fagmiljø etter som Orkdal har tre feiere pluss feierlærling. Ny forebyggendeforskrift innebærer også endrede og mer omfattende oppgaver for feierne. Bl.a. skal det nå utføres både feiing og tilsyn med fyringsanlegg i alle fritidsboliger i tillegg til den feiing og de tilsyn som gjøres i boliger fra før.

Feiing og tilsyn med fyringsanlegg vil bli utført av Orkdal, mens det nok er naturlig at feiegebyr kreves inn av Skaun sammen med øvrige kommunale avgifter. Orkdal dokumenterer avgiftsgrunnlaget etter selvkostprinsippet og dette dekkes igjen av Skaun. Det er grunn til å tro at dette vil kunne medføre noe lavere feiegebyr også i Skaun, som har et forholdsvis høyt gebyrnivå.

4.5. KOMPETANSE

Kompetansekravene i tjenesten er ganske omfattende, hele kapittel 7 i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen omhandler dette og det er satt konkrete krav til den enkelte funksjon, både heltids- og deltidsansatte.

Kompetanseutviklingsplanen for ansatte i Skaun viser et behov for grunnutdanning deltid for 7 ansatte og utrykningslederkurs deltid for fem ansatte, det er behov for flere førerkort kl. C og utrykningskompetanse kode 160. Dette vil være et løft økonomisk, men også tvingende nødvendig. Orkdal har gjennom mange år gjennomført grunnutdanning i regi av Norges Brannskole for en rekke kommuner i regionen, f.eks. avsluttes nå et grunnkurs deltid til sommeren 2017 der det deltar fire mann fra Skaun. De vil da ha formell yrkeskompetanse som brannkonstabel. Dette arbeidet vil fortsette med flere grunnkurs og også utrykningslederkurs. Skaun vil m.a.o. kunne få tilført nødvendig kompetanse i egen organisasjon.

4.6. BRANNSTASJON OG UTRYKNINGSMATERIELL

Orkdal kommune forutsetter at Skaun kommune stiller tilfredsstillende brannstasjonslokaler til disposisjon. En vet at det pågår en prosess for å oppgradere brannstasjonen i Børsa, og dermed regner vi med at brannstasjonen vil ha en tilfredsstillende standard mht. HMS og operativitet når ny samarbeidsavtale trer i kraft. Fast inventar i brannstasjonen som luftkompressorer, reoler, høytrykksvasker o.l. forutsettes stilt til disposisjon av Skaun kommune.

Bilmateriellet anses å være hensiktsmessig en tid fremover, men en ser nok behovet for å investere i ny tankbil innen 2020, dagens tankbil er fra 1996, innkjøpt brukt i 2003. Brannbil antas å kunne holde til 2025, da den ble levert som nybygd i 2005. Bilene eies av Skaun kommune, og det er nok også naturlig at de forblir Skaun kommunes eiendom inntil de blir byttet ut. Deretter er det naturlig at det er vertskommunen som holder bilmateriell, noe som selvsagt vil påvirke årskostnaden for samarbeidet. Dette vil sikre fleksibilitet og gi muligheter for å forflytte materiell etter behov mellom brannstasjonene. Endringer i operative behov i kommunen må tas opp til vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Øvrig utrykningsutstyr anses å holde akseptabel standard, og det legges ikke opp til vesentlige investeringer med det første. Det eneste unntaket er mobile pumper, det er nødvendig å skifte ut to mobile pumper; en tilhengerpumpe og en bærbar pumpe. Begge dagens pumper er både tilårskomne og vanskelig å skaffe reservedeler til, så en utskifting er absolutt nødvendig. Antatt kostnad ca. kr. 200 000.

5. ØKONOMI

Tjenesten drives innenfor avtalens rammer og med forutsigbarhet for begge parter. Dersom større hendelser eller andre ekstraordinære forhold medfører unormale driftskostnader ut over det forventede må kommunene i fellesskap finne løsninger for dette.

Forventede driftskostnader:

Dagens samlede kostnad for KOSTRA-art 3390 og 3380 i Skaun legges til grunn:	3 485 000
- Fradrag for lønnskostnader med dagens beredskapsordning	-1 016 000
- Fradrag for sosiale kostnader lønn	-258 000
+ Antatt kostnad for fire vaktlag à 4 mann (basert på erfaringstall fra Orkdal)	2 400 000
+ Sosiale kostnader lønn	700 000
+ Kompetansehevende tiltak årlig	250 000
+ Kostnader feiing	1 048 000
- Feiegebyr	<u>- 1 048 000</u>
= Årlig kostnad for drift av brannvesenet inkl. feiing, netto (uten MVA)	<u>5 561 000</u>

I tillegg må følgende investering medregnes allerede i 2018:

Mobile pumper, en bærbar og en tilhengermontert 200 000

Fra 2020/2025:

Fra utskiftingstidspunkt brannbiler: årskostnad pr. kjøretøy (kjøpspris/15 år) ca. 300 000

Feiing: Orkdal utfører feiing og tilsyn som en del av avtalen, Skaun kommune krever inn feiegebyr på grunnlag av selvkost.

Teknisk vakt: Orkdal ivaretar ikke teknisk vakt for Skaun. I tilfeller der personell er ansatt i begge tjenester må dette avklares nærmere. Vaktordning kan f.eks. kjøpes av Orkdal og utførte timeverk lønnes av Skaun.

Deltidsansatte forutsettes ansatt i 1,88 % stillingsandel (13 øvelser i året à 3 timer), en konsekvens av innføring av firedelt vaktordning. Stillingsstørrelsen er i dag 1,44 % (10 øvelser i året). Vaktordningen blir firedelt dreierende hjemmevakt med vaktlag à fire mann (1 utrykningsleder og tre brannkonstabler).

MVA: Orkdal kommune vil få kompensert MVA på varer og tjenester for drift av brann og feiing gjennom momskompensasjonsordningen. Slik vi forstår det trenger vi da ikke legge MVA på salg av tjenesten til Skaun kommune. Om vi hadde gjort det ville uansett Skaun fått dette kompensert gjennom samme ordning. Tilbudet er dermed beregnet uten MVA til Skaun kommune.

6. LOVER OG FORSKRIFTER

Lov om brann og eksplosjonsvern kap. 3 (§§ 9-18) beskriver kommuners plikter og fullmakter, herunder plikten til å etablere og drive brannvesen. Dette er nærmere beskrevet i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen og Forskrift om brannforebygging, begge med veiledninger til forskrift.

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen stiller bl.a. følgende krav:

- Dokumentasjon; kommunen skal kunne dokumentere at forskriftens krav til organisering, bemanning og utrustning oppfylles, alene eller sammen med andre kommuner, § 2-4.
- Brannsjef og avdelingsledelse (beredskapsavdeling og forebyggende avdeling); ett årsverk pr. 20 000 innbyggere i kommunen eller regionen. Over 20 000 er det nok med hele stillinger, § 2-5. For Skaun alene betyr det $3 \times 0,4$ årsverk = 1,2 årsverk
- Forebyggende personell; ett årsverk pr. 10 000 innbyggere uansett størrelse på kommune/region, § 3-2. For Skaun alene betyr det 0,8 årsverk.
- Innsatstid; altså tiden fra alarmering til innsats på skadestedet kan begynne, § 4-8:
  - 10 min. til tettbebyggelse med fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/sykehjem m.v. og strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift o.l. (Eksempler er Rossvollheimen, Vennatunet og Norgesmøllene).
  - 20 min. til tettsteder i kommunen (Buvika/Ilhaugen, Børsa, Viggja og Eggkleiva er definert som tettstedene i Skaun av SSB).
  - 30 min. til områder utenfor tettstedene, her bør en søke nabosamarbeid i tilfeller der andre kommuner har kortere innsatstid.
- Røyk og kjemikaliedykking; utrykningsleder eller røykdykkerleder og en nødvendig antall kvalifiserte røykdykkere må være ankommet skadested før røykdykking iverksettes. Dette betyr i praksis fire mann, § 4-9.
- Dimensjonering og lokalisering; Enhver kommune skal ha beredskap for brann og ulykker som sikrer innsats i hele kommunen innenfor krav til innsatstider. Samlet innsatsstyrke skal være minst 16 personer hvorav minst fire skal være kvalifisert som utrykningsledere. Beredskapen skal legges til tettsted, og flere tettsteder kan dekkes fra annet tettsted innenfor krav til innsatstider, § 5-1. Brannstasjonen i Børsa vil ivareta dette.
- Vaktlag og støttestyrke; Ett vaktlag skal minst bestå av en utrykningsleder og tre brannkonstabler/røykdykkere. Støttestyrke er fører for tankbil og lift-/stigebil, § 5-2.
- Vaktberedskap; I tettsteder inntil 3 000 innbyggere kan beredskapen organiseres med deltidspersonell uten fast vaktordning. I tettsteder med 3 000 – 8 000 innbyggere skal beredskapen organiseres med deltidspersonell i dreiende vakt, §§ 5-3 og 5-4. Dette betyr at Skaun må etablere vaktordning med ett vaktlag på dreiende vakt (fire deltidspersonell på hjemmevakt til enhver tid) etter som Buvika nå passerer 3 000 innbyggere.
- Overordnet innsatsledelse; I tettsteder med mer enn 2 000 innbyggere skal det være dreiende overordnet vakt (vakthavende brannsjef). Flere kommuner kan ha felles overordnet vakt, § 5-6. Orkdal har gjennom flere år dekket overordnet vakt i Skaun uten kostnad, selv om dette ikke er en del av eksisterende samarbeidsavtale.
- Kompetanse; Kommunen skal sørge for at personell i brannvesenet tilfredsstiller de krav forskriften stiller, kap. 7 (§§ 7-2 – 7-11).

Forskrift om brannforebygging stiller bl.a. følgende krav:

- Kartlegging av risikoen for brann; Kommunen skal kartlegge sannsynligheten for brann og konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier i kommunen. Kommunen skal herunder kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann, og brannobjekter der brann kan føre til tap av mange menneskeliv, § 14.
- Planlegging av det forebyggende arbeidet; Kommunen skal fastsette satsingsområder og planlegge samarbeid og tiltak for å redusere den kartlagte risikoen for brann på en effektiv måte. Satsingsområdene og tiltakene skal prioriteres og begrunnes, § 15.
- Gjennomføring av det forebyggende arbeidet; Kommunen skal gjennomføre tiltak i samsvar med planen for det forebyggende arbeidet, og på bakgrunn av hendelser, bekymringsmeldinger og lignende som gir ny kunnskap om risikoen for brann, § 16.
- Feiing og tilsyn med fyringsanlegg; Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feieren sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted. Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegget etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget, § 17.
- Risikobasert tilsyn; § 18: Tilsyn etter brann- og eksplosjonsvernloven § 13 skal gjennomføres og prioriteres på bakgrunn av:
  - a) risikoen for tap av liv og helse
  - b) risikoen for tap av materielle og kulturhistoriske verdier
  - c) risikoen for samfunnsmessige konsekvenser
  - d) risikoen for brudd på forebyggende plikter
  - e) effekten av tilsyn sammenlignet med andre brannforebyggende tiltak.
- Vannforsyning; Kommunen skal sørge for at den kommunale vannforsyningen fram til tomtegrenser i tettbygde strøk er tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for slokkevann. I boligstrøk og lignende der spredningsfaren er liten, er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil. I områder som reguleres til virksomhet hvor sprinkling er aktuelt, skal kommunen sørge for at det er tilstrekkelig vannforsyning til å dekke behovet, § 21.

7. DEFINISJONER

Deltidsansatt:	Fast ansatt i deltidstilling som har annet hovedyrke
Heltidsansatt:	Fast ansatt i hel stilling som har brannvern som hovedyrke
Vertskommuneavtale:	Avtale mellom vertskommune og bestillerkommune opprettet og organisert etter kommunelovens § 28b.
Beredskap:	Samlede ressurser klar for rask innsats mot brann, ulykker osv.
Overordnet vakt:	Overordnet personell i vaktordning som har brannsjefens myndighet, også omtalt som vakthavende brannsjef. Kan dekke flere kommuner.
Risiko- og sårbarhetsanalyse:	Samlet kartlegging og vurdering av risiko i en kommune basert på sannsynlighet og konsekvens. Forkortes ROS.
Risiko:	Risiko = sannsynlighet x konsekvens.
Innsatstid:	Medgått tid fra innsatsstyrken alarmeres til den er i aktivt arbeid på skadested. Altså alarmeringstid + forspenningstid + kjøretid + riggtid på skadested.
Forspenningstid:	Medgått tid fra alarmering til utrykning
Vaktordning:	Minst fire personer på vakt klar for umiddelbar innsats, bestående av en person kvalifisert som utrykningsleder og tre personer kvalifisert som brannkonstabel/røykdykker.
Utrykningsleder:	Særlig kvalifisert person med spesifikk utdanning og erfaring som leder utrykninger og arbeid på skadested.
Hjemmevakt:	Vaktordning som sikrer at personell møter opp til utrykning umiddelbart etter alarmering. Typisk krav til innsatstid er 4 min. på dagtid og 5-6 min. på natt.
Orkland:	Ny kommune fra 2020 bestående av dagens Orkdal, Meldal og Agdenes kommuner og størsteparten av Snillfjord kommune.
Bistandsavtaler:	Gjensidig plikt til å yte og motta hjelp fra nabokommuner ved større hendelser.
Teknisk vakt:	Kommunens vaktordning som sikrer drift av vann, veg, avløp og kommunale bygg utenfor normal arbeidstid.

Feiing:	Tradisjonelt kalt feiervesenet, foretar feiing av skorsteiner i fyringsanlegg og fører tilsyn med fyringsanlegg i boliger, fritidsboliger og andre bygg som har fyring til oppvarming.
Feiegebyr:	Kommunens kostnader til drift av feiertjenesten basert på selvkost.
Brannbil:	Tradisjonell brannbil med pumpe og vanntank, slangemateriell, redningsverktøy osv. med plass for 4-5 personer.
Tankbil:	Brannbil med større vanntank og mindre annet utstyr særlig beregnet på slokkevannsforsyning i områder der det ikke er tilstrekkelig forsyning via vannverk.
Stillingsandel deltidsansatte:	Stillingsandelen beregnes ut fra forhåndsplanlagt aktivitet, d.v.s. det samlede antall øvingstimer i løpet av året. Vaktordninger og utrykninger medregnes ikke i stillingsandelen, derfor de små stillingsandelene på eksempelvis 1,88 %.

Vertskommuneavtale om brann- og redning

mellom

Orkdal kommune og Skaun kommune

Avtalen er inngått mellom

Orkdal kommune (Vertskommunen)

og

Skaun kommune (Bestillerkommunen)

1. Vertskommunesamarbeid

Interkommunalt samarbeid om brann- og redningstjeneste jf. brann- og eksplosjonsvernloven samt forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen av 26.06.02 nr. 729 mellom Orkdal kommune og Skaun kommune. Samarbeidet er opprettet og organisert etter kommuneloven § 28 b etter vertskommuneprinsippet, som et administrativt kommunesamarbeid.

Samarbeidet omfatter hele Brann- og redningstjenesten, det vil si forebyggende oppgaver samt beredskap og innsatsstyrkene.

Kommunene kan inngå samarbeid om lovpålagte oppgaver etter kommunelovens modell. Vertskommunen vil være arbeidsgiver og skal utføre de lovpålagte oppgavene som er overlatt til den, og vil ha beslutningsmyndighet i tråd med delegert myndighet. Ansvar for oppgavene og myndighetsutøvelsen ligger fortsatt igjen hos kommunen som har delegert.

Fra 1. januar 2020 blir Orkdal kommune slått sammen med Agdenes, Meldal og deler av Snillfjord, til Orkland kommune. Intensjonen med vertskommuneavtalen er at denne videreføres med Orkland kommune.

2. Formål

Av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet (F.26.06.2002 nr. 729) framgår som formål i forskriften at denne skal enhver kommune har et brannvesen som er organisert, utrustet og bemannet, slik at oppgaver pålagt i lov og forskrifter blir utført tilfredsstillende.

Videre skal forskriften sikre at brannvesenet er organisert og dimensjonert på bakgrunn av den risiko og sårbarhet som foreligger.

Forskriften har videre flere bestemmelser som omhandler samarbeid både kommunene mellom og opp mot øvrige myndigheter. Kommunen skal sørge for at brannvesenet søker samarbeid med andre myndigheter for å sikre best mulig brannvern for kommunens innbyggere. Kommunen skal søke samarbeid med andre kommuner for best mulig å utnytte samlet kompetanse i regionen, slik at det forebyggende arbeid blir utført tilfredsstillende.

Formålet med denne avtalen er å sikre et best mulig brannvern med en best mulig utnyttelse av ressursene i regionen, som gir både kostnads og ressursbesparelser.

Orkdal kommune er inne i en prosess med kommunesammenslåing med Meldal, Snillfjord og Agdenes til Orkland kommune fra 1. januar 2020. Ved inngåelse av vertskommunesamarbeid for Brann- og redningstjenesten er det ønskelig å ha sikte på et langvarig samarbeid for å ha full effekt av samarbeidsfordelene. Avtalen inngås derfor med sikte på overdragelse av avtalen til Orkland kommune – etter vedtak i fellesnemnda.

3. Tjenestens innhold og servicenivå

Brann- og eksplosjonsvernloven kapittel 3 omhandler kommuners plikter og fullmakter, brannvesenets oppgaver fremgår av § 11:

Brannvesenet skal:

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering¹ av farlig stoff² og ved transport av farlig gods³ på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e) være innsatsstyrke ved brann
- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
- h) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd.

Som vertskommune er Orkdal kommune ansvarlig for utøvelse av disse lovpålagte oppgavene.

Ved opprettelse av nytt vertskommunesamarbeid for brann- og redningstjenesten, må en vurdere dimensjonering av vaktordningen som ligger i tjenesten. Vaktordning kan organiseres som vaktordning på stedet hos hjemkommunen eller som en vaktordning med hjemmevakt. Forhold rundt avtale for vaktordning er beskrevet i vedlegg 2 til denne avtalen.

Daglig drift og utførelse av oppgaver utføres av vertskommunen. Forbruksmateriell dekkes som en del av vertskommuneavtalen, så som arbeidsklær og tilsvarende som ligger under naturlig daglig forbruk i drift. Kjøretøy som er tilknyttet brann og redningstjenesten samt bygningsmasse forblir bestillekommunens ansvar og inngår derfor ikke som en del av vertskommunens ansvarsområde.

4. Øvrige forutsetninger for avtalen

Bemanningsnorm for brann og redning følger forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen, hvor innbygger tall er en vesentlig faktor. Bemanningsnormen vil være en del av ROS analysen for brannvesenet. Ny dimensjoneringsforskrift er under utarbeidelse, denne vil kunne medføre endringer i bemanningsnivået. Bemanningsnormen må også tilpasses ny Orkland kommune, slik denne blir etter kommunesammenslåingen.

Orkdal kommune vil utrede muligheter og behov for ny brannstasjon på Orkanger. Dersom tankene om ny brannstasjon realiseres skal mulighetene for felles bruk til f.eks. trening, opplæring og kontorfasiliteter vurderes og reguleres i avtale.

Brann og redning i Skaun dekker flere tjenester gjennom sin vaktordning. Vertskommuneavtalen forutsetter at en får en avklaring mellom teknisk vakt og brannvakt, slik at ansvarsforholdet mellom ansatte i Skaun kommune og vaktordningen for brann i vertskommunen kommer klart frem.

Feiertjenester vil inngå som en del av vertskommuneavtalen. Feiertjenestene må fremgå som separat kostnad i forhold til fastsettelse av feieravgift. Feieravgiften forutsettes innkrevd av Skaun kommune. Kostnadsberegningen må skille mellom bemannings- og utstyrs-kostnad. Feieravgiften kan fastsettes som stykkpris.

5. Myndighet og fremdriftsplan

Denne avtalen trer i kraft med virkning fra 01.01.18.

Skaun og Orkdal kommune har samarbeidsavtale for dette området som går ut 2017 og erstattes av denne avtalen.

Rådmannen i Orkdal er delegert myndighet i saker som gjelder drift og ledelse av brann- og redningstjenesten etter brann- og eksplosjonsvernloven, jf. kommunestyrets vedtak.

6. Finansiering og økonomi

Økonomiske forhold og betingelser fremgår av vedlegg 2 til denne avtalen.

Budsjett og økonomiplan for drift og investeringer, for alle ytelser vertskommunen skal gi, utarbeides årlig. Utgifter kostnadsføres på eget prosjektnummer slik at bestillerkommunenes kostnader synliggjøres.

7. Reforhandling av avtalen

Lovendringer og nye pålegg av betydning for omfanget eller krav i avtalen gir rett til reforhandling av denne avtalen. Begge parter har rett til å heve avtalen ved vesentlige endringer dersom partene ikke kommer til enighet om ny avtale. Dersom en av partene hever avtalen skal det settes opp en felles fremdriftsplan som sikrer en forsvarlig avvikling.

8. Varighet og opphør

Vertskommuneavtale gjelder fra 01.01 2018 med ett år gjensidig oppsigelsestid i avtaleperioden. Ved opphør av vertskommuneavtalen vil forhold rundt de ansatte i brann- og redningstjenesten bli behandlet etter arbeidsmiljølovens kapittel 16 som virksomhetsoverdragelse. Hovedkriterie ved utvelgelse av ansatte ved en virksomhetsoverdragelse vil være den ansattes tilknytning til den enkelte kommunen i vertskommunesamarbeidet.

Ved overtakelse av materiell av større økonomisk verdi, som bimateriell, må det ved anskaffelse av disse inngås særskilt avtale kommunene mellom om fordeling av materiell og kostnader ved opphør av avtalen.

9. Vedlegg til avtalen

1. ROS-analyse
2. Økonomiske forhold og vaktberedskap

Sted og dato

Skaun kommune

Orkdal kommune

Avtalen undertegnes i to eksemplarer, ett til hver part.

 Saksbehandler
Folke Forfang

 Dato
15.09.2017

 Arkivreferanse
2014/5585-
90

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
10/17	Fellesnemnd Orkland	21.09.2017

Valg av revisor for fellesnemnda i Orkland kommune

Vedlegg

1 Orkland - unntak fra kravet om felles kommunestyremøte

Rådmannens innstilling

Fellesnemnd i Orkland kommune vedtar å velge Revisjon Midt-Norge til revisor for fellesnemnda, og ber kommunestyrene i Orkdal, Meldal, Agdenes og Snillfjord gjøre følgende vedtak:

Kommunestyret i xxxx kommune godkjenner Fellesnemnd i Orkland sitt valg av Revisjon Midt-Norge til revisor for fellesnemnda.

Bakgrunn for saken

Orkdal kommune mottok brev datert 24.08.2017 fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag med tittel «Orkland – unntak fra kravet om felles kommunestyremøte». Brevet følger vedlagt.

Fylkesmannen har konkludert med følgende: *«forutsetningene for unntak er innfridd og Orkland gis fritak fra kravet om felles kommunestyremøte. Forutsetningen for dette er at det så raskt som mulig og senest innen 1. november, må a) ettersendes vedtak fra alle kommunestyrene om valg av revisor for fellesnemnda og b) kommunene må vurdere om det er behov for å søke unntak fra lover og regler for å kunne gjennomføre sammenslåingen.»*

Vurdering

Det er ikke tatt stilling til om regnskapet for fellesnemnda skal føres som en del av regnskapet til Orkdal kommune eller om Orkland kommune skal opprettes allerede nå som egen kommune med eget kommunenummer og eget regnskap. Dersom Orkland skal opprettes som egen kommune medfører det at det avlegges fullt regnskap i henhold til kommuneloven, med frist for regnskapsavslutning innen 15. februar.

Alle fire kommunene som skal slås sammen til nye Orkland kommune har Revisjon Midt-Norge som revisor. Det er derfor naturlig at Revisjon Midt-Norge velges til revisor, uavhengig av om valget av tidspunkt for å opprette Orkland kommune med eget kommunenummer.

Dersom regnskapet skal føres som en del av regnskapet til Orkdal kommune vil avtalen mellom Orkdal kommune og Revisjon Midt-Norge gjelde. Dersom Orkland kommune skal opprettes må Revisjon Midt-Norge kontaktes for å få opprettet en avtale om revisjon.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Ingen

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

Ingen

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Alf-Petter Tenfjord
Kommunal- og samordningsstaben

Innvalgstelefon
73199109

Vår dato
24.08.2017
Deres dato
29.06.2017

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/4004-320
Deres ref.

Orkdal kommune
Postboks 83
7301 ORKANGER

Orkland - unntak fra kravet om felles kommunestyremøte

Det vises til søknad med vedlegg fra fellesnemnda for sammenlåingen av Orkdal, Snillfjord, Agdenes og Meldal kommuner (heretter Orkland) datert 27.06.2017, om unntak fra inndelingslova §25 om felles kommunestyremøte.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har konkludert med følgende: forutsetningene for unntak er innfridd og Orkland gis fritak fra kravet om felles kommunestyremøte. Forutsetningen for dette er at det så raskt som mulig og senest innen 1. november, må a) ettersendes vedtak fra alle kommunestyrene om valg av revisor for fellesnemnda og b) kommunene må vurdere om det er behov for å søke unntak fra lover og regler for å kunne gjennomføre sammenslåingen.

Bakgrunn

Stortinget vedtok 8. juni 2017 enstemmig at «Orkdal kommune, Agdenes kommune, Meldal kommune og del av Snillfjord kommune slås sammen fra 1. januar 2020.» Inndelingsloven §25 sier at Fylkesmannen skal kalle inn til felles kommunestyremøte der sentrale spørsmål for kommunesammenslåingen skal drøftes. Dette er spørsmål som er sentrale for å kunne komme i gang med arbeidet i fellesnemnda, og for at Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i løpet av høsten 2017 skal kunne fastsette en forskrift med nærmere regler om sammenslåingen.

Fylkesmannen har i brev av 17.03.2017 fra KMD fått delegert kompetanse til å gi unntak fra kravet om felles kommunestyremøte. Forutsetningene for å kunne gi unntak er:

1. Alle kommunene det gjelder må ønske unntak fra kravet om felles kommunestyremøte.
2. Alle punkta i inndelingslova §25 må være drøftet.
3. Etter drøftingen, må det være fattet likelydende vedtak om alle punktene i inndelingslovens § 25 i de enkelte kommunestyre.

Fylkesmannens vurdering

Orkland har oversendt dokumentasjon om vedtak fra det enkelte kommunestyre knyttet til de spørsmål som inndelingen § 25 forutsetter skal behandles på felles kommunestyremøte. Fylkesmannen har gjennomgått dette, samt i tillegg sett gjennom og vurdert dokumentasjon fra tidligere prosesser, behandlinger og vedtak i de enkelte kommunestyrene (Orkdal, Agdenes, Meldal og Snillfjord) og i interim fellesnemnd.

Fylkesmannens vurdering er følgende:

- Kommunene har gjennom fellesnemnda (etter den ble formalisert som følge av nasjonalt vedtak 8. juni) vurdert og behandla, at de ønsker unntak fra felles kommunestyremøte.
- Alle punktene i inndelingslova § 25 er drøfta.
- Det er fattet likelydende vedtak om alle punktene i § 25: Kommuner som gjennomføres felles kommunestyremøte i henhold til inndelingsloven, vil bekrefte det de har drøftet gjennom å behandle/fatte vedtak i oppfølgende (separate) kommunestyremøter. Det er ikke gjort slik i Orkland, men Fylkesmannen mener at alle nødvendige vedtak er fattet og innholdet oppfattes likt:
  - Når det gjelder navn, antall medlemmer i fellesnemnda og antall medlemmer i kommunestyre, vedtok hvert enkelt kommunestyre i oktober 2016 den reviderte intensjonsavtale der navn/antall i fellesnemnd/antall i kommunestyre klart gikk fram. Fylkesmannen anser dette som tilfredsstillende. For det første fordi det er tydelig hva det enkelte kommunestyre mente i vedtak høsten 2016. For det andre fordi arbeidet i både interim fellesnemnda og (etter 8. juni) i fellesnemnda, klart viser at kommunene har samme standpunkt.
  - Kriterier for fellesnemnda og mandat for fellesnemnda ble behandlet i interimsnemnda i januar 2017, og deretter vedtatt i hvert enkelt kommunestyre i februar/mars. Fylkesmannen vurderer også her at det er likelydende hva kommunene har vedtatt, og fellesnemnda har etter konstituering lagt disse vedtakene til grunn.
  - Oppretting av arbeidsutvalg og partssammensatt er hjemlet i kommunestyrenes vedtak av intensjonsavtalen, fra høsten 2016. Fylkesmannens vurdering av dette er tilsvarende som på forrige punkt.
  - Vedtak om revisor for fellesnemnda skal fremmes som egen sak for kommunestyrene høsten 2017.

Det er Fylkesmannens vurdering utfra dette, at forutsetningene for å gi unntak fra kravet om felles kommunestyremøte er til stede. Samtidig er det en forutsetning at: a) vedtak om revisor for fellesnemnda må ettersendes, b) kommunene må vurdere om det er behov for å søke om unntak fra lover og regler for å kunne gjennomføre sammenslåingen (for eksempel eiendomsskatt).

Konklusjon

Kommunene Agdenes, Meldal, Orkdal og Snillfjord gis unntak fra kravet om felles kommunestyremøte.

Fylkesmannen vil ha dialog med Orkland knyttet til den dokumentasjon om kommunale vedtak som skal sendes Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), som grunnlag for departementets arbeid med en forskrift som skal gi nærmere regler om sammenslåingen.

Når det gjelder navn, så anbefaler Fylkesmannen å følge oppfordringen i brev fra KMD til Orkland den 30.06.2017 om å rådføre seg med Språkrådet.

Både KMD og Fylkesmannen vil gi støtte, råd og informasjon om sammenslåingsprosessen dersom Orkland ønsker dette. Det vil bli flere prosjekter/program og satsinger som følger opp nye kommuner, for eksempel prosjekt «Fornyelse og utvikling av lokaldemokratiet» som KMD har startet.

Vi håper Orkland vil delta aktivt på de arenaer for erfaringsutveksling og kompetanseoppbygging som tilbys av KS og Fylkesmannen i nye Trøndelag. Snillfjord skal deles i tre og vil få krevende prosesser som forutsetter god dialog mellom Orkland, Hitra/Snillfjord og Hemne/Halsa/Snillfjord.

Vi ønsker lykke til i arbeidet med å skape en ny kommune!

Med hilsen

Brit Skjelbred
fylkesmann

Alf-Petter Tenfjord
direktør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:
Meldal kommune
Snillfjord kommune
Agdenes kommune
Kommunal- og moderniseringsdepartementet